

หลักธรรมของผู้ผู้นำ

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม ถือเป็นส่วนงานที่เกิดขึ้นใหม่ภายใต้สังกัดกองการเจ้าหน้าที่ มีภารกิจคุ้มครองจริยธรรม ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน โดยมุ่งที่จะส่งเสริมให้ข้าราชการประกอบภารกิจหน้าที่ราชการ โดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม ในการทำงาน จริยธรรมในการทำงานภาครัฐเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐอย่างแท้จริง ในฐานะที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติทุกคนมีภารกิจภายใต้พันธะสัญญาที่ได้ให้ไว้กับประชาชนว่าจะปกป้องผลประโยชน์สาธารณะของประชาชน ดังนั้นเจ้าหน้าที่ทุกคนในกรมพัฒนาที่ดิน จึงควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยใช้คำสอนทางศาสนาเป็นแนวทางในการประพฤติตน

ซึ่งในครั้งนี้นักกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม จะขอเสนอคุณธรรม ๗ ประการสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่ผู้บังคับบัญชาจะนำมาใช้ในการทำงานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชา ในฐานะผู้บังคับบัญชา ซึ่งต้องมีภาวะของการเป็นผู้ผู้นำ กล่าวคือ ภาวะที่ทำให้ตัวเองรู้สึกว่ามีดีพอ จะนำคนอื่นได้ และภาวะเดียวกันนั้น ควรทำให้คนอื่นรู้สึกยอมรับให้มานำตนได้

การเป็นผู้ผู้นำในสามัญสำนึกของสุจริตชนทั่วไป ควรหมายถึงผู้ที่พาคนอื่นไปได้ ผู้ที่นำความสว่างมาให้คนอื่น หรืออย่างน้อยก็เป็นผู้นำทางออกมาสู่ปัญหาที่คนอื่นแก้ไขไม่ตก ภาวะผู้นำมีหลากหลายระดับ ทั้งระดับนำคนใกล้ชิดตัว นำคนในครอบครัว นำคนในท้องถิ่น นำคนทั้งประเทศ และนำคนทั่วโลก คุณสมบัติสำคัญของผู้นำแต่ละระดับอาจมีมากหรือน้อยต่างกัน เช่น ถ้าจะชักจูงคน ๆ เดียวให้ไปทำงานเดียวกับตน แค่ฉลาดพอจะพูดกระตุ้นให้เกิดความสนใจตรงกันได้เลย เขาก็ยอมคล้อยตามแล้ว แต่ถ้าจะเหนี่ยวนำคนทั้งประเทศให้ลุกขึ้นร่วมกันแก้วิกฤต แค่ฉลาดพูดอย่างเดียวไม่พอ ต้องเห็นกว้าง เข้าใจจุดที่เป็นอารมณ์ร่วมของมวลชน ตลอดจนเป็นความมั่นใจให้คนส่วนใหญ่เชื่อในแผนการแก้ปัญหาของตน โดยไม่แบ่งเขาแบ่งเรา ไม่มีเรื่องของพรรคพวก

เมื่อกล่าวถึงจุดร่วมของผู้ผู้นำทุกระดับ ทางพุทธศาสนา จำแนกไว้ ๗ ประการ ได้แก่

- ๑) **รู้จักหลักการ** กฎกติกามารยาท ตลอดจนศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการนำคนของตนไปสู่จุดหมาย เช่น หลักในการใช้คำที่ทำให้คนของตนเข้าใจ ตลอดจนหลักในการปกครองให้คนสบายใจ ไม่เกิดความรู้สึกถูกกดขี่หรือข่มเหง และสามารถอยู่ร่วมกันได้ด้วยความเกรงใจ เคารพสิทธิของกันและกัน
- ๒) **รู้จักตั้งเป้าหมาย** คือ เห็นว่าการนำขบวนมวลชนให้ก้าวเดินไปข้างหน้า นั้น หากปราศจากเป้าหมายก็จะเดินอย่างไร้ทิศทาง หากปราศจากทิศทางก็จะเดินอย่างคนหลง วนเวียนไปมา หากฉลาดพอจะรู้ว่ากลุ่มของตนขาดอะไร ควรเดินไปทางไหนเอาสิ่งที่ขาดนั้นมา ก็ควรถุกยกย่องให้มีศักดิ์ศรี ตลอดจนนำไว้วางใจพอจะเดินอยู่ตรงหัวขบวนได้

- ๓) **รู้จักตน** คือ ตนเองเป็นอย่างไร มีข้อดีข้อเสียตรงไหนบ้าง ทั้งจากการทบทวนด้วยตนเอง และจากการยอมรับฟังคนอื่น
- ๔) **รู้จักประมาณ** คือ ทราบว่าต่ำอยู่ตรงไหน สูงอยู่ตรงไหน จึงทราบว่าต่ำเกินไปคืออย่างไร สูงเกินไปคืออย่างไร และพอดีสมตัว สมฐานะ สมกับบุคคล ควรอยู่ที่ใด
- ๕) **รู้จักกาล** คือ ทราบว่าอะไรเหมาะกับเวลาและสถานที่ หรือเหมาะกับเวลาและสถานการณ์ ผู้นำที่ตัดสินใจถูกบ่อย จำเป็นต้องมีสัมผัสที่ไวต่อกาลเทศะ เพราะแค่มีความสามารถอันสำคัญนี้ ก็ชนะคนส่วนใหญ่ที่ไม่เข้าใจเรื่องกาลเทศะแล้ว
- ๖) **รู้จักชุมชน** คือ รู้จักธรรมชาตินิสัย และธรรมเนียมนิยมของชุมชน ทั้งเฉพาะถิ่น และในระดับกว้างกว่านั้น ถ้านึกว่าคนทุกประเทศสนิยมเดียวกันหมด ก็เป็นตัวอย่างของการไม่รู้จักชุมชน
- ๗) **รู้จักบุคคล** คือ บอกถูกว่าเขาเป็นอย่างไร มีข้อดีข้อเสียตรงไหน ตลอดจนอะไรที่คนอื่นมีแล้ว ตนไม่มี การเปรียบเทียบที่ดีทำให้รู้จักตนเองและคนอื่นว่าจะเอาส่วนไหนที่มีของกันและกัน มาเติมส่วนที่ขาดของอีกฝ่ายได้อย่างไร จึงกลายเป็นการทำงานที่สมบูรณ์
- ถ้ากล่าวให้สั้นและง่าย หลักของผู้นำทางพุทธศาสนาก็คือ “การรู้จักความเหมาะสมทั้งปวง” นั่นเอง

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม กองการเจ้าหน้าที่
เรียบเรียงจาก บทความของ “ดั่งตถุณ” ตีพิมพ์ในหนังสือ “จำขึ้นใจ”
ฉบับที่ ๕ ประจำวันที่ ๓๐ พฤษภาคม – ๖ มิถุนายน ๒๕๕๓